

III.

Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022

Obsah

1	Úvod.....	3
1.1	Nástroje boje s korupcí na vládní úrovni.....	4
1.2	Hodnocení vládního boje s korupcí	5
2	Prioritní oblasti boje s korupcí.....	6
2.1	Výkonná a nezávislá exekutiva.....	7
2.2	Transparentnost a otevřený přístup k informacím.....	9
2.3	Hospodárné nakládání s majetkem státu.....	11
2.4	Rozvoj občanské společnosti	14
3	Závěr.....	15

1 Úvod

Cílem Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022 (dále jen „Koncepce“) je garantovat koordinovaný a systematický přístup v boji proti všem formám korupce na všech úrovních řízení státu. Koncepce stanoví základní institucionální a obsahové vymezení vládní protikorupční politiky coby stabilní rámec, na který bude navazovat přijetí konkrétních protikorupčních opatření definovaných v souladu s dlouhodobými potřebami, ale i v závislosti na aktuálním vývoji. Koncepce svým obsahem staví na analytickém základě vládou projednaných *Východisek pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017* (dále jen „Východiska“)¹, tedy na materiálu, který byl připravován dlouhodobě, a to za rozsáhlé expertní spolupráce mezi orgány veřejné správy, neziskovým sektorem a akademickou sférou, jakož i na základě Programového prohlášení vlády, přijatého usnesením vlády ze dne 27. června 2018 č. 445. Východiska obsahují mimo jiné komplexní výčet aktérů boje s korupcí, mezinárodních závazků ČR v oblasti boje s korupcí a zejména souhrn prioritních protikorupčních opatření, která nebyla z různých důvodů v minulosti realizována, nicméně na jejich realizaci panuje dlouhodobý zájem.

Vláda touto Koncepcí navazuje na předchozí protikorupční strategické dokumenty, nicméně se zavazuje být aktivnější a ambicióznější při prosazování konkrétních protikorupčních opatření. V předchozích obdobích byla přijata řada protikorupčních opatření, která je nyní nutné zhodnotit z hlediska jejich faktického efektu na eliminaci korupčního prostředí. Odvrácenou stranou některých dříve přijatých opatření je zvýšená míra regulace a administrativní zátěže či pasivní role státu při realizaci těchto opatření v praxi. Vyvažování výše uvedených protichůdných hledisek je nutné brát v úvahu při hodnocení dosavadních, ale i při přijímání nových protikorupčních opatření, aniž by byl ze zřetele ztracen cíl spočívající v prosazování účinného boje s korupcí.

Koordinací boje s korupcí na vládní úrovni je pověřen ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády, který je současně jedním z místopředsedů Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí coby poradního orgánu vlády, v němž jsou zastoupeni relevantní aktéři boje s korupcí v České republice². Radě vlády pro koordinaci boje s korupcí předsedá stejně jako většině dalších poradních orgánů vlády předseda vlády. Nezastupitelná je rovněž role vlády, vrcholného orgánu výkonné moci, jako celku a jednotlivých ministerstev. Vládou deklarovaný důraz na uplatňování koordinovaného přístupu k problematice korupce a na odstranění

¹ <http://www.korupce.cz/assets/dokumenty/tiskove-zpravy/Vychodiska-pro-vytvoreni-protikorupcniho-strategickeho-dokumentu-Ceske-republiky-pro-obdobi-po-roce-2017.pdf>

² <http://www.korupce.cz/cz/rada-vlady/rada-vlady-pro-koordinaci-boje-s-korupci-121697/>

nežádoucího rezortismu je důležitým krokem pro efektivnější plnění uložených protikorupčních opatření.

1.1 Nástroje boje s korupcí na vládní úrovni

Jednoleté akční plány boje s korupcí jsou základním a osvědčeným nástrojem konkrétního promítnutí záměrů stanovených Konceptí do praxe. Jednoleté akční plány boje s korupcí umožňují reflektovat nové poznatky, aktuální legislativní vývoj u protikorupčních návrhů právních předpisů, ale i momentální politickou situaci včetně modifikace některých priorit. Zároveň je plnění úkolů jednoletých akčních plánů boje s korupcí každoročně hodnoceno tak, aby vláda mohla v případě potřeby identifikovat problémová místa a své priority pružně modifikovat. Akční plán boje s korupcí musí obsahovat konkrétní vymezení úkolů a stanovit jednotlivé gestory/spolugestory odpovědné za jejich splnění. Termíny pro splnění úkolů jsou obecně stanoveny nejpozději s koncem daného roku, případné dřívější termíny splnění úkolů vyplývají z termínů zakotvených v Plánu legislativních prací vlády (se stanovením návrhů právních předpisů obligatorně projednávaných Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí), Plánu nelegislativních úkolů vlády či usnesení vlády v daném období.

Preventivní nástroj boje s korupcí, díky kterému jsou u návrhů právních předpisů detekována korupční rizika či naopak posilován jejich protikorupční efekt, představuje *zhodnocení korupčních rizik v legislativním procesu*. Korupční rizika jsou u návrhů právních předpisů plošně monitorována ze strany předsedy Legislativní rady vlády v mezirezortním připomínkovém řízení a následně u vybraných právních předpisů Radou vlády pro koordinaci boje s korupcí po jejich předložení vládě. Předkladatelům slouží pro důkladné zhodnocení korupčních dopadů jimi předkládaných návrhů právních předpisů Metodika hodnocení korupčních rizik³.

Přidanou hodnotou této Koncepce je nově snaha o *zajištění systematického a dlouhodobého sběru a vyhodnocování dat o korupci v České republice*. Syntéza a statistická analýza dat z realizovaných šetření, průzkumů, dílčích statistik, analýz a dalších zdrojů relevantních informací v České republice dlouhodobě absentuje, přičemž znesnadňuje detekci korupčních trendů a ohnisek a realizaci konkrétních opatření k eliminaci korupčního chování. Cílem Koncepce je ve spolupráci s akademickými a statistickými experty vytvořit sadu pravidelně zjišťovaných dat, metodiku jejich sběru a nastavení relevantních indikátorů v oblasti boje s korupcí tak, aby vláda mohla v dlouhodobém horizontu kvalifikovaně reagovat na zjištěné skutečnosti. Základním východiskem pro správné nastavení tohoto nástroje boje s korupcí je realizace *sociologického šetření* za účelem určení míry korupce v jednotlivých sektorech

³ <http://www.korupce.cz/assets/protikorupcni-agenda/cia/Methodika-hodnoceni-korupcnich-rizik-CIA.pdf>

nikoliv pouze prostřednictvím jejího vnímání ze strany veřejnosti. Ruku v ruce s tímto expertním přístupem musí být sjednocena *metodika sběru statistických dat* týkajících se korupce na úrovni exekutivy a orgánů činných v trestním řízení.

Za další nástroj boje s korupcí *sui generis* s dosud plně nevyužitým potenciálem je *prohloubení angažmá České republiky v mezinárodních strukturách zabývajících se bojem s korupcí*. Jakkoliv se jedná o prvek spíše doplňující výše uvedené nástroje, má významný přesah do dalších sektorů a ovlivňuje vnímání České republiky a jejího podnikatelského prostředí jak ze strany mezinárodních organizací a jednotlivých států, tak zahraničních investorů apod. Vedle zvýšené spolupráce s tradičními mezinárodními partnery v této oblasti, kterými jsou Evropská unie, Skupina států proti korupci při Radě Evropy (GRECO), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Organizace spojených národů (OSN) se nabízí aktivnější přístup k dalším relevantním platformám. Jedná se např. o mezinárodní iniciativu Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP)⁴, již je Česká republika členem, či o strukturu Evropských partnerů proti korupci/Evropské sítě kontaktů proti korupci (EPAC/EACN)⁵.

1.2 Hodnocení vládního boje s korupcí

Vedle výše nastíněného každoročního sebehodnocení plnění protikorupčních opatření zakotvených v jednoletých akčních plánech boje s korupcí je nezbytné do systému hodnocení zahrnout nezávislé analýzy prosazovaných opatření a stavu korupce v České republice ze strany mezinárodních organizací/iniciativ a nevládního sektoru zahrnujícího neziskové organizace, odbornou veřejnost, akademickou obec, hospodářské a sociální partnery a další. Jedná se například o Index vnímání korupce (CPI), Zprávu o globální konkurenceschopnosti, Protikorupční barometr nebo EuroPAM (více viz podkapitola 3.1 Východisek). Nezávislá hodnocení vládní protikorupční politiky budou důležitým korektivem, který bude vládě napomáhat k racionálnímu a efektivnímu pojetí boje s korupcí v České republice.

⁴ OGP je dobrovolnou mezinárodní iniciativou sloužící k podpoře otevřenosti, transparentnosti, boje proti korupci a zvýšení občanské angažovanosti. Česká republika je členem iniciativy od roku 2011. Naplněním stanovených závazků se Česká republika snaží reagovat na klíčové výzvy iniciativy OGP – zvýšení integrity ve veřejné správě a efektivnější management veřejných zdrojů.

⁵ EACN (European contact-point network against corruption – Evropská síť kontaktních bodů proti korupci) je formální síť 50 protikorupčních úřadů ze členských států EU. EACN byla založena na základě rozhodnutí Rady EU 2008/852/JHA z října roku 2008. Za Českou republiku jsou členy EPAC/EACN Oddělení boje s korupcí Odboru hodnocení dopadů regulace Úřadu vlády ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS), Národní centrála proti organizovanému zločinu a Nejvyšší státní zastupitelství.

2 Prioritní oblasti boje s korupcí

Vládní politiku boje s korupcí charakterizují čtyři prioritní oblasti vyplývající z programových dokumentů a mezinárodních závazků České republiky: Výkonná a nezávislá exekutiva, Transparentnost a otevřený přístup k informacím, Hospodárné nakládání s majetkem státu a Rozvoj občanské společnosti. Představují obsahové minimum budoucích akčních plánů na jednotlivé roky. Do akčních plánů však mohou být zařazena další protikorupční opatření, např. na základě podnětu Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí či na základě aktuálních priorit vlády. Protikorupční opatření obsažená v prioritních oblastech jsou výsledkem dialogu vlády s občanskou společností, konzultací předkladatele s věcně příslušnými rezorty a dalšími zájmovými subjekty. Mnohá z uvedených protikorupčních opatření vyplývají z analytického materiálu Východiska, projednaného vládou v roce 2017.

2.1 Výkonná a nezávislá exekutiva

Státní správa

V minulém období byl přijat **zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě**, posilující depolitizaci, stabilizaci a profesionalizaci státní správy. Jakkoliv došlo z hlediska fungování státní správy ke kvalitativnímu posunu, je nutné této oblasti nadále věnovat důkladnou pozornost, zejména pokud jde o snižování administrativní zátěže a s tím spojené zvyšování produktivity práce státních zaměstnanců. Konkrétně vláda slibuje plnit **závazky České republiky vůči Evropské unii, úkoly vyplývající z akčních plánů Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) či aktivity zakotvené ve Strategickém rámci rozvoje veřejné správy do roku 2020.**

Vláda ve větší míře rozvine potenciál **Rámcového rezortního interního protikorupčního programu**, který bude současně s efektivním metodickým vedením ze strany gestora sjednocovat přístup rezortů k řízení korupčních rizik při důsledném snižování administrativní zátěže s touto agendou související. Vláda bude usilovat o dosažení zralého etického prostředí ve státní správě, kdy prvním krokem by měla být **revize pravidel etiky státních zaměstnanců** následovaná v budoucnu vytvořením etické infrastruktury v jednotlivých úřadech. Po implementaci revidovaných pravidel etiky státních zaměstnanců bude vláda usilovat o **zavedení nových nástrojů a metod vzdělávání státních zaměstnanců v oblasti etiky** zaměřených na hlubší pojetí odpovědnosti při výkonu služební činnosti a svěřené funkce za účelem dobré správy státu. Nepůjde tedy pouze o dodržování stanovených pravidel, např. v oblasti střetu zájmů, přijímání darů apod.

Orgány činné v trestním řízení

Zcela zásadními aktéry v boji s korupcí jsou **orgány činné v trestním řízení**. Posílení jejich nezávislosti, materiálních a personálních kapacit, ale také vyšší míra odpovědnosti a nároků na ně kladených, je nezbytným předpokladem pro úspěšnou realizaci protikorupční politiky v trestněprávní rovině. Proto bude Ministerstvem spravedlnosti předložen **návrh novely zákona o státním zastupitelství**, který posílí záruky nezávislosti státního zastupitelství a státních zástupců tak, aby byla garantována absence politického ovlivňování výkonu pravomocí v trestní oblasti včetně korupčních věcí. Rovněž bude předložena **novela zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích)**, ve znění pozdějších předpisů, jejímž cílem bude mimo jiné zavedení transparentního způsobu výběru soudců a soudních funkcionářů.

Dále budou **implementována doporučení ze 4. hodnotícího kola GRECO** zaměřeného na prevenci korupce, pokud jde o členy Parlamentu, soudce a státní zástupce, např. **předložením etických kodexů soudců a státních zástupců**. V neposlední řadě musí být akcentováno **posílení materiálních a personálních kapacit** (systemizace, financování včetně odměňování, vzdělávání) v oblasti hospodářské trestné činnosti (zahrnující korupční trestné činy) včetně prokazování mezinárodní korupce a jejího přeshraničního trestání na straně policejních orgánů. Na nutnost zmíněného posílení poukázala při vyhodnocení výsledků proběhlé hodnotící návštěvy v České republice ve své zprávě Pracovní skupina OECD proti podplácení zahraničních veřejných činitelů.⁶

Vyšší efektivitě vedení trestního řízení, zejména snížením byrokratické zátěže a elektronizací na straně orgánů činných v trestním řízení, významně přispěje **nový trestní řád** připravovaný Ministerstvem spravedlnosti.

Vláda dále bude za účelem zkvalitnění znalecké, ale i překladatelské činnosti pro potřebu výkonu veřejné moci podporovat pokračování legislativního procesu Ministerstvem spravedlnosti předloženého **nového zákona o znalcích a nového zákona o soudních překladatelích** v Parlamentu České republiky.

Rizikové sektory

V minulém období nebyla dostatečným způsobem řešena existence všech forem **korupce ve zdravotnictví**. Prvotním vstupem bude **sektorová analýza korupce ve zdravotnictví** zpracovaná Ministerstvem zdravotnictví ve spolupráci se zainteresovanými aktéry, ze které vyplynou další systematické kroky v této oblasti. Ministerstvo zdravotnictví rovněž předloží **věcný záměr zákona o zdravotních pojišťovnách**, který se bude kromě jiného zabývat odpolitizováním orgánů a nastavením mechanismů kontroly činnosti zdravotních pojišťoven.

Oblast zdravotnictví není jediná, ve které se může korupce vyskytovat, nebo kde **by mohl být** prostor pro efektivnější omezování korupčních možností. **Proto budou zpracovány další sektorové analýzy či využito jiných vhodných nástrojů ke zjištění, zda a kde v konkrétní oblasti existují zvýšená korupční rizika**. Mezi **prvními oblastmi**, kterým bude vláda věnovat pozornost jsou např. exekuce, energetika, telekomunikace či doprava.

⁶ <http://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/Czech-Republic-Phase-4-Report-ENG.pdf>

2.2 Transparentnost a otevřený přístup k informacím

Zhodnocení efektivity přijatých opatření

V minulém období byla **přijata řada protikorupčních opatření**, od kterých lze očekávat zlepšení situace v oblasti boje s korupcí. Tento optimistický předpoklad musí být v nadcházejícím období vládou a věcně příslušnými gestory ověřen a v případě nenaplnění některých předpokladů musí dojít k **racionální modifikaci přijatých opatření**. Konkrétně se jedná o **zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů**, ve znění pozdějších předpisů, **zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích**, ve zněních pozdějších předpisů, resp. jeho novelu č. 302/2016 Sb., **související volební zákony** či **zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)**, ve znění pozdějších předpisů.

Legislativní a rozhodovací proces

Vláda se zavazuje ke **zprůhlednění legislativního a rozhodovacího procesu** tak, aby byly eliminovány netransparentní lobbistické tlaky a zájmy. Záměrem vlády je umožnit veřejnosti přístup k informacím o kontaktech politiků a vysokých úředníků s lobbisty a současně zbavit legitimní lobbying negativních konotací, s nimiž je veřejností vnímán. Zásadním krokem ke ztransparentnění legislativního a rozhodovacího procesu je **přijetí zákona o lobbování**. Paralelně s tímto opatřením bude Ministerstvo vnitra pokračovat v přípravě spuštění **elektronické Sbírky zákonů (eSbírka) a elektronického legislativního procesu (eLegislativa)**, podle zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Právnícké osoby s majetkovou účastí státu

Zásadní prioritou vlády bude **zvýšení transparentnosti fungování právníckých osob s majetkovou účastí státu** při zachování ochrany obchodního tajemství a jejich konkurenceschopnosti. V nedostatku řádného a transparentního fungování těchto právníckých osob vláda spatřuje zásadní problém, proto se prostřednictvím Ministerstva vnitra a Ministerstva financí zaměří na **kontrolu plnění povinností subjektů** – a to zejména právníckých osob s majetkovou účastí státu – vyplývajících ze zákona o registru smluv. Stát musí hrát aktivní roli při vymáhání uložených povinností, zároveň je třeba zlepšit technickou a metodickou podporu fungování registru smluv. Ministerstvo vnitra za tímto účelem **připraví analýzu**, na základě které bude stanoven další postup včetně požadovaných a očekávaných výsledků změn v registru smluv.

Pozornost bude věnována rovněž plnění povinností, které vyplývají ze zákona č. **106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**, ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivá ministerstva se pak zaměří na kontrolu plnění zákonných povinností ve své působnosti.

Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP)

Vláda chce aktivněji přistupovat k **mezinárodnímu rozměru (aspektu) agendy boje s korupcí** a získávat díky mezinárodní výměně informací a zkušeností další poznatky k potírání korupce v České republice. V oblasti transparentnosti a otevřeného přístupu k informacím hraje důležitou roli iniciativa **Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP)**, jejíž je Česká republika členem. Potenciál tohoto členství chce Česká republika dále rozvíjet a pokračovat v započatém úsilí, proto se vláda zavazuje k přijetí ambiciózního akčního plánu, který na základě dialogu s občanskou společností bude aspirovat na výrazný pokrok v naplňování principů otevřeného vládnutí v České republice. V této souvislosti budou rezorty ve spolupráci s Ministerstvem vnitra aktivně pokračovat ve **zveřejňování otevřených dat** ve strojově čitelném formátu.

Dotace poskytované z národních zdrojů

V České republice existuje značné množství dotačních titulů a programů na podporu jednotlivých subjektů angažovaných v občanském, podnikatelském či akademickém sektoru. Vláda s vědomím výše uvedeného v zájmu zvýšení transparentnosti a snížení rizika korupce rozhodla o nutnosti posílit kontrolní a přehledové mechanismy v oblasti rozdělování dotací. Prvotním předpokladem úspěchu je **zpracování kompletního přehledu existujících dotačních řízení, objemu přerozdělovaných finančních prostředků a příjemců dotací**, a to nejen na národní úrovni, kde již je takový přehled zajištěn, ale i na úrovni územních samosprávných celků, včetně dotací spolufinancovaných Evropskou unií nebo jinými mezinárodními organizacemi a institucemi.

Jedním z klíčových předpokladů pro posílení **transparentnosti procesu posuzování žádostí o dotaci a následného rozhodování o přidělení dotace**, který by eliminoval možnost obohacení se ze státních prostředků, je postupné sblížení a harmonizace metodik pro aplikaci jednotlivých relevantních právních předpisů. V jedné z dílčích oblastí, kde jsou dotace jedním z důležitých zdrojů financování, by ke zvýšení transparentnosti, hospodárnosti a kontroly měl přispět **nový zákon o podpoře sportu a zavedení rejstříku sportovních organizací žádajících o podporu ze státního rozpočtu**.

2.3 Hospodárné nakládání s majetkem státu

Kontrolní systém

V rámci této Koncepce bude vláda pokračovat v úsilí o posílení efektivity systému kontrol, který by umožňoval vyvození odpovědnosti konkrétních osob za jednání, které vykazují znaky korupce, ať už na individuální, nebo na systémové úrovni. Bude pokračovat legislativní proces u **novely zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, rozšiřující osobní působnost zákona v souladu se směrnicí Rady 2011/85/EU. Z hlediska vnějšího dohledu se vláda zaměří na **posílení kontrolních pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu**. Cílem změny právní úpravy působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu by měla být kontrola většiny výdajů veřejných rozpočtů. Spektrum kontrolovaných subjektů by z tohoto důvodu mělo zahrnovat kromě státu i např. některé územní samosprávné celky, státní podnik, státní fond, státní příspěvkovou organizaci nebo jinou státní organizaci, zdravotní pojišťovnu, veřejnou výzkumnou instituci, Českou televizi, Český rozhlas, veřejnou vysokou školu. Působnost Nejvyššího kontrolního úřadu by měla být rozšířena tak, aby také umožňovala kontrolu prostředků Evropské unie nebo jiných prostředků ze zahraničí poskytnutých státu na základě mezinárodní smlouvy, a právnické osoby s majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku.

Veřejné zakázky

Návazně na přijetí **zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek**, je nutné na základě obdržení podnětů nadále vyhodnocovat aplikační praxi tohoto zákona. Mezi oblastmi, ve kterých je potřeba zahájit dialog se všemi dotčenými stranami, patří problematika **nastavení podmínek při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a posouzení adekvátní výše hranice pro jejich zadávání**. Mezi dalšími oblastmi, na které je nutné se podrobněji zaměřit, je **omezení počtu veřejných zakázek zadávaných v jednacím řízení bez uveřejnění (JŘBÚ)**. Nedílnou součástí úsilí o efektivnější a transparentnější veřejné zadávání je pokračování **kontinuální metodické pomoci a vzdělávání** jak pro jednotlivé zadavatele, tak pro uchazeče o veřejné zakázky. V této souvislosti Ministerstvo pro místní rozvoj na základě expertních doporučení a jednání s širokým spektrem dotčených subjektů v pracovních skupinách bude pokračovat v **tvorbě komplexního metodického prostředí a jednotlivých specifických metodik**, které pokryjí nejexponovanější oblasti veřejných zakázek například u informačních a telekomunikačních systémů, projekční činnosti nebo inženýringu, ve **zprostředkování přenosu zkušeností a dobré praxe** mezi jednotlivými zadavateli a rovněž směrem od dodavatelů. Metodiky by dle možností měly obsahovat

technické, soutěžní a smluvní standardy. *Metodiky by dle možností měly obsahovat technické, soutěžní a smluvní standardy.*

Dosavadní aplikační praxe ukazuje, že je v oblasti zadávání veřejných zakázek potřeba se zaměřit rovněž na **zhodnocení fungování Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže** zejména z hlediska případné revize postupu přijímání podnětů, délky celého rozhodovacího procesu a způsobu rozhodování v druhoinstančním řízení, a to s přihlédnutím k relevantní právní úpravě. V návaznosti na výsledek zhodnocení jednotlivých oblastí by bylo případně přistoupeno k návrhu nápravných opatření.

Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Problematika boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti je spojena s detekcí korupce, neboť predikativní trestná činnost, ze které legalizované výnosy pocházejí, může být i korupčního charakteru. Kromě hodnocení rizik praní peněz, financování terorismu a aktualizace právního rámce v souladu s tím, jak se mění domácí situace v České republice a jaké jsou naše mezinárodní závazky, rozvíjí Finanční analytický úřad v rámci působnosti metodickou činnost a vzdělává především povinné osoby dle **zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu**, ve znění pozdějších předpisů. V této oblasti FAÚ rovněž pružně reaguje na kontinuální legislativní proces na úrovni Evropské unie (např. přijetí tzv. V. směrnice proti praní peněz).

S oblastí prevence legalizace výnosů z trestné činnosti úzce souvisí např. i oblast **rozkrývání nejasné vlastnické struktury a určování skutečných majitelů nebo problematiky virtuálních sídel u tzv. „ready-made“ společností.**

Další opatření ke zvýšení efektivity a transparentnosti

Jednou z identifikovaných korupčně rizikových skupin, na které je v poslední době zaměřena značná expertní i mediální pozornost, je skupina realitních zprostředkovatelů. Jeví se tedy jako účelné a vhodné **zavést formou zákona komplexnější podmínky pro výkon činnosti realitních zprostředkovatelů**, které by umožnily lepší dohled nad výkonem této činnosti. Jedním, ale nikoliv jediným z důvodů předložení návrhu nové právní úpravy je kromě zvýšené ochrany spotřebitele i snížení rizika legalizace výnosů pocházejících z trestné činnosti, tj. i z korupční trestné činnosti a financování terorismu. Na základě dosavadních pozitivních zkušeností bude vláda pokračovat ve **zveřejňování nabídek nepotřebného majetku transparentním elektronickým způsobem** a zavádění **elektronického způsobu prodeje movitého i nemovitého majetku státu prostřednictvím elektronického systému** spravovaného Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. V součinnosti s MMR

budou zahájeny práce na vybudování elektronického dražebního systému pro zpeněžování nepotřebného majetku státu. Společně s tímto budou zahájena jednání s MV, MF, popř. dalšími zainteresovanými stranami ohledně možnosti využívání elektronického dražebního systému i pro prodej majetku územních samosprávných celků. Tyto kroky přispějí k rozšíření prodeje majetku formou veřejné dražby, která je vládou preferována. Zpeněžení majetku dražbou bude podpořeno i nově vznikajícím zákonem o dražbách, který se oproti současné úpravě výrazněji zaměřuje na elektronický způsob prodeje. Bude rovněž zahájena **debata o zefektivnění přesunu problematiky řešení majetkových soudních sporů ze státních institucí na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM).**“ Ministerstvo financí předloží **novelu zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb**, ve znění pozdějších předpisů, s cílem dokončení plošného zavedení elektronické evidence tržeb při dodržení podmínek nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/16. Elektronická evidence tržeb má sekundárně protikorupční efekt v podobě větší centralizace kontrolní činnosti.

Na základě zkušeností z praxe **vyhodnotí** Ministerstvo financí **případné nedostatky aplikace zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách**, ve znění pozdějších předpisů, účinného od 1. ledna 2017, a to i s ohledem na případně odhalená korupční rizika.

V neposlední řadě by měl být Ministerstvem pro místní rozvoj předložen i **věcný záměr nového stavebního zákona**, který by přinesl kromě zjednodušení a zkrácení přípravy staveb rovněž nastavení transparentnějších pravidel územního a stavebního řízení.

2.4 Rozvoj občanské společnosti

Ochrana oznamovatelů (whistleblowing)

Vláda prostřednictvím předsedy Legislativní rady vlády předloží **návrh zákona o ochraně oznamovatelů protiprávního jednání (whistleblowerů)**, který oznamovatelé v dobré víře ve stanoveném okruhu případů poskytne ex ante pracovněprávní ochranu před propuštěním ze zaměstnání nebo jiným postihem či znevýhodněním souvisejícím s učiněným oznámením. Legislativní řešení ochrany oznamovatelů bylo opakovaně předmětem neúspěšných legislativních pokusů, nyní je na čase tento nevyhovující stav změnit s cílem zvýšit míru identifikace protiprávního a zejména trestněprávního jednání.

Osvěta

Přestože v minulém období byla přijata řada důležitých protikorupčních opatření a Česká republika v mezinárodních hodnoceních (např. CPI Index) dosahovala výrazného zlepšení, není s pozitivním vývojem v oblasti boje s korupcí ztotožněno množství občanů České republiky. Nedůvěra občanů v právní stát, státní správu, orgány činné v trestním řízení, pocit nejednotných pravidel pro všechny a mediální nepoměr mezi informováním o korupci a případech dobré praxe jsou nebezpečným podhoubím pro radikalizaci občanů hledajících rychlá a jednoduchá řešení na složité problémy. Vláda ve spolupráci s příslušnými rezorty představí **koordinovaný plán mediální prezentace seznamující veřejnost s výsledky boje s korupcí na jednotlivých úrovních zainteresovaných aktérů**. Cílem soustředěného přístupu k mediální komunikaci agendy boje s korupcí není účelová sebeprezentace dosažených úspěchů, nýbrž naopak neutrální a koordinovaný přístup k informování veřejnosti o boji s korupcí v České republice.

Dotační program Prevence korupčního jednání

Dotační program Ministerstva vnitra s názvem Prevence korupčního jednání je zaměřen na pomoc nevládním neziskovým organizacím, které např. poskytují právní pomoc oznamovatelům protiprávního jednání či prosazující transparentnost ve veřejném prostoru. V dotačním programu jsou momentálně alokovány 4 000 000 Kč, což v porovnání s přidanou hodnotou realizovaných projektů představuje minimální částku. Z hlediska administrativního zajištění je dotační program veden transparentně⁷, proto vláda **zvýší** v dotačním programu **objem** dnes nedostačujících **finančních prostředků** na projekty v oblasti boje s korupcí alespoň **o 20 %**.

⁷ Seznam žádostí o podporu z dotačního programu Prevence korupčního jednání v roce 2017: <http://www.mvcr.cz/clanek/prehled-zadosti-o-podporu-z-dotacniho-programu-prevence-korupcniho-jednani-v-roce-2017.aspx>

3 Závěr

Vláda se zavazuje k potírání všech forem korupce a ambicióznímu přístupu k prosazování účinných protikorupčních opatření. Je nutné zdůraznit, že tato Koncepce vznikla na základě víceúrovňového dialogu zástupců vlády s občanskou společností a analyticky navazuje na závěry obsažené ve Východiscích. Jejím cílem je deklarovat úsilí vlády o prosazení důležitých protikorupčních opatření, vymezení základního rámce a směru vládní protikorupční politiky včetně nástrojů boje s korupcí a vymezení prioritních oblastí. Je třeba mít na paměti, že cílem této Koncepce nebyl detailní popis jednotlivých protikorupčních opatření. Ten bude součástí dokumentů na tuto koncepci navazujících, tj. zejména jednoletých akčních plánů boje s korupcí.

Nástroji boje s korupcí podle této Koncepce jsou jednoleté akční plány boje s korupcí, hodnocení korupčních rizik v legislativním procesu, koncepční a dlouhodobý přístup při sběru a vyhodnocování dat o korupci v České republice a zvýšené angažmá České republiky v mezinárodních strukturách zabývajících se bojem s korupcí. Úroveň plnění úkolů zakotvených v koncepci a jednoletých akčních plánech boje s korupcí bude podléhat každoročnímu sebehodnocení schválenému vládou a dále nezávislému hodnocení ze strany příslušných mezinárodních organizací a iniciativ a odborné veřejnosti. Gestorům jednotlivých protikorupčních opatření se zároveň v souladu s naplňováním zásad hospodárnosti nakládání se svěřenými prostředky doporučuje, aby veškeré personální, materiální a ekonomické nároky v souvislosti s plněním zadaných úkolů zajišťovali v rámci limitů stanovených v rozpočtech na léta 2018 až 2022 pro jednotlivé kapitoly státního rozpočtu.